

Prešovská univerzita v Prešove

N á v r h

na udelenie titulu „doctor honoris causa“
z vedného odboru História na Prešovskej univerzite v Prešove

prof. Dr. Dr. h. c. mult. Heinz Alfred SCHILLING

emeritný profesor dejín raného novoveku a bývalý dekan Filozofickej
fakulty I Humboldtovej univerzity v Berlíne

V súlade s § 12 ods. 1 písm. m zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene
a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na rokovanie Vedeckej rady PU

Dňa 19. júna 2017 predkladá

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

rektor PU

Základné údaje o navrhovanej osobnosti

Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Heinz Alfred Schilling
Klopstockstraße 7 a
D-14163 Berlin
Tel. 30-8 26 24 25

Odôvodnenie návrhu

V roku 2017 si Prešovská univerzita pripomína 20. výročie svojho vzniku, 350. výročie vzniku prvej vysokej školy v Prešove, Prešovského evanjelického kolégia a 500. výročie jednej z najvýznamnejších udalostí dejín modernej Európy, reformácie. Pri tejto príležitosti sa bude začiatkom decembra konať rad odborných a slávnostných podujatí, počas ktorých by sme si chceli uctiť niektorú z významných osobností, spätú s výskumom týchto udalostí, okrem iných aj udelením čestného titulu Dr. h. c.

Životopisné údaje

Prof. Dr. Dr. h. c. mult. Heinz Alfred Schilling sa narodil 23. mája 1942 v Bergneustadte v Severnom Porýní – Vestfálsku. V roku 1969 sa oženil s Uršulou Fischerovou, s ktorou majú tri deti.

V rokoch 1963 – 1971 študoval dejiny, germanistiku, filozofiu a sociológiu na univerzitách v Kolíne a vo Freiburgu. V roku 1971 získal na Filozofickej fakulte Freiburskej univerzity titul Dr. phil. prácou *„Holandskí exulanti v 16. storočí. Ich postavenie v sociálnej štruktúre a náboženskom živote nemeckých a anglických miest“*, ktorá vyšla knižne v roku 1972 v Güterslohu. Jeho školiteľom bol prof. Dr. Gottfried Schramm.

V rokoch 1971 – 1977 pôsobil ako odborný asistent na Fakulte historických vied Bielefeldskej univerzity, kde sa v roku 1977 habilitoval prácou *„Konfesionálny konflikt a vznik štátu v ranom novoveku v Nemecku“*, ktorá vyšla knižne v roku 1981 v Güterslohu.

V rokoch 1977 – 1982 pôsobil ako riadny profesor pre odbor dejiny raného novoveku na univerzite v Osnabrücku, v rokoch 1982 – 1992 na univerzite v Gießene (v rokoch 1987-89 bol dekanom fakulty historických vied). V roku 1986 odmietol pozvanie na univerzitu v Münsteri.

Od roku 1992 pôsobil na Humboldtovej univerzite v Berlíne, na katedre dejín raného novoveku Inštitútu historických vied a v rokoch 1994 – 1995 bol dekanom novozaloženej Filozofickej fakulty I Humboldtovej univerzity v Berlíne. Na Humboldtovej univerzite zotrval až do svojho odchodu do dôchodku v roku 2010.

Zhodnotenie jeho spolupráce so zahraničím, so Slovenskom a Prešovskou univerzitou v Prešove

Pán profesor Heinz Schilling je jedným z najvýznamnejších historikov, venujúcich sa reformácii v súčasnom svete. Vo svojej vedeckej činnosti intenzívne spolupracuje s krajinami strednej Európy, vrátane Slovenska. Jeho prevratné práce už dlhý čas využívajú pri svojich bádaniach historici a cirkevní historici z Prešovskej univerzity. Okrem toho s ním spolupracujú aj na báze osobných kontaktov. Jednou z konkrétnych foriem tejto spolupráce je i účasť prof. Schillinga a prednesenie hlavného referátu na medzinárodnej vedeckej konferencii Reformácia v strednej a juhovýchodnej Európe, konanej na pôde Prešovskej univerzity 4. – 7. decembra 2017.

Zameranie výskumu

Dejiny nemeckej ríše a nemeckého teritória; migrácia a menšiny v starej Európe (Nemecko, Anglicko, Holandsko); mesto a meštianstvo v ranom novoveku a v období prechodu k modernému svetu; dejiny politických teórií; reformácia a európska konfesionalizácia; sociálne dejiny a dejiny mentality kalvinizmu od 16. po 19. storočie; ranonovoveká modernizácia v Nemecku a Holandsku; medzinárodný systém, vytváranie politickej a kultúrnej identity európskych národov.

Hosťujúce profesúry/štipendijné pobyty

- hosťujúci profesor na Institute for Research in the Humanities, University of Wisconsin, Madison (1989/90),
- zvolený Kráľovskou holandskou akadémiou umení a vied za hosťujúceho profesora na Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) na obdobie 1992/93 (kvôli prechodu na Humboldtovu univerzitu na túto pozíciu nenastúpil),
- hosťujúci profesor v Center for Western European Studies der University of California at Berkeley 1994,
- stáž na Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) 2003/04,
- štipendista v Historickom ústave v Mníchove 2004/05,
- Historical Society of Israel: 12 prednášok venovaných Menahemovi Sternovi, Jerusalem 9. – 16. máj 2006.

Organizačné, manažérske a spoločenské aktivity a ocenenia

- 1994 – 2012 European Managing Editor časopisu Archiv für Reformationsgeschichte,

- spoluvydavateľ časopisu Zeitschrift für Historische Forschung (spolu s Nicolausom Jaspertom, Johannesom Kunischom, Klausom Luigom, Petrom Oestmannom, Berndom Schneidmüllerom, Barbarou Stollberg-Rilingerovou),
- člen redakčnej rady časopisu Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden / The Low Countries Historical Review (Den Haag); člen medzinárodnej redakčnej rady Revue d'histoire ecclésiastique (Löwen); člen redakčnej rady časopisu Lias, Journal of Early Modern Intellectual Culture and its Sources (Den Haag),
- 2001 – 2011 predseda Zväzu pre dejiny reformácie,
- 1989 – 2010 člen expertnej komisie Nemeckého národného múzea v Berlíne zodpovedný za sekciu stálej výstavy venovanú európskemu ranému novoveku,
- predseda odbornej komisie pre prípravu výstavy Rady Európy s názvom „1648 – Vojna a mier v Európe“, Münster/Osnabrück 1998 – 1999,
- od roku 2008 člen odbornej komisie pre Lutherovu dekádu / výročie reformácie (v roku 2014 pre nesúhlas s odborným smerovaním činnosti komisie z neho vystúpil),
- člen Berlín-Brandenburskej akadémie vied (predtým Pruskej akadémie vied) od roku 1996,
- člen Kráľovskej holandskej akadémie vied od roku 2004,
- člen Britskej akadémie od roku 2004,
- člen Európskej akadémie vied od roku 2005,
- slávnostný príhovor na spomienkovej slávnosti v Toledskej katedrále v roku 2000 na pozvanie španielskeho dvora pri príležitosti 500. výročia narodenie cisára Karola V. na tému „Karol V., Svätá rímska ríša nemeckého národa a reformácia Martina Luthera“ (publikované v: Acto academico con motivo de la Commemoración del V Centenarios del Nacimiento del Emperador Carlos),
- slávnostný príhovor 25. septembra 2005 v Zlatej sále v Augsburgu pri príležitosti 450. výročia podpísania Augsburského náboženského mieru: „Včasné obmedzenie náboženských rozporov v Nemecku“ (vytlačené v: Friedensreden. Reden und Predigten aus Anlaß der 450. Wiederkehr des Augsburger Religionsfriedens am 25. September 2005, hg. v. Ernst Öffner, Augsburg (Wißner Verl.) 2006, S. 59-67. ISBN 978-3-89639-9.

Ceny a ocenenia

- Nositeľ vyznamenania Francúzskej republiky Chevalier dans l'Ordre des Palmes Académiques (rytier Rádu akademických paliem) 2000.
- Cena Dr. A.H.-Heinekena za históriu udelená Kráľovskou holandskou akadémiou umení a vied 2002.

- Udelenie čestného doktorátu Teologickej fakulty Univerzity Georga Augusta v Göttingene 2009.
- Udelenie čestného doktorátu univerzity Università degli studi di Trento 2014.

Organizácia kongresov resp. kongresových sekcií

- Reformovaná konfesionalizácia a druhá reformácia (Sympózium Zväzu pre dejiny reformácie, Reinhausen pri Göttingene 1985).
- Reformácia v Nemecku a Európe – The Reformation in Germany and Europe: Interpretations and Issues (Washington 1990, Sympózium Zväzu pre dejiny reformácie, DHI Washington, Society for Reformation Research, odborné vedenie spolu s Berndom Moellerom, Robertom Kolbom a Scottom Hendrixom).
- 8. Wolfenbüttelské sympózium na tému "Náboženstvo a religiozita v období baroka" (Wolfenbüttel 1991, spolu s germanistom Dieterom Breuerom z Aachenu a teológom Walterom Sparnom z Bayreuthu).
- Sekcia "Cirkevná disciplína a sociálna disciplinácia v ranonovovekej Európe" (Deň historikov 1992, Hannover).
- Katolícka konfesionalizácia (spoločné sympózium spoločnosti pre vydávanie Corpus Catholicorum a Zväzu pre dejiny reformácie, Augsburg 1993, odborné vedenie spolu s Wolfgangom Reinhardom z Freiburgu).
- Odborná konferencia „Sociálna kontrola v ranom novoveku: Stará ríša v európskom porovnaní“, ťažisko záujmu: cirkev, náboženstvo a konfesia, v rámci projektu „Soziale Kontrolle in der Frühen Neuzeit (Sociálna kontrola v ranom novoveku), Berlín, december 1999 (spolu s Larsom Behrischom, M.A.).

V rámci projektu „Cultural Exchange in Europa, 1400-1700“ financovaného z európskeho sociálneho fondu:

- Konferencia „Frontiers of Faith. Religious exchange and constitution of religious identities 1400 – 1750“, Budapešť, marec 2000 (spolu s miestnym organizátorom prof. Ištvánom Tóthom).
- Konferencia “Religious ceremonials and images: Power and social meaning (1400 –1750)”, Coimbra, Portugalsko, máj 2001 (spolu s miestnym organizátorom prof. Josem Paivaom).

- Konferencia "Print and beyond. Channels of religious communication in early modern Europa", Oxford, jún 2002 (spolu s miestnymi organizátormi Dr. Judith Pollmannovou a prof. Greengrassom).

V rámci výskumného projektu "Reformierte Bildung und Erziehung im frühneuzeitlichen Europa"(Reformné vzdelávanie a výchova v ranonovovekej Európe):

- Medzinárodná konferencia „Konfessionelle und säkulare Trends frühneuzeitlicher Bildungsgeschichte – Forschungsperspektiven und Methodik“ (Konfesijnálne a sekulárne trendy vo vzdelávaní v období raného novoveku), Berlín, október 2001 (spolu s Silvanou Seidel-Menchi).
- Medzinárodná konferencia „Frühneuzeitliche Bildungsgeschichte im internationalen und interkonfessionellen Vergleich“ (Vzdelávanie v období raného novoveku v medzinárodnom a interkonfesijnálnom porovnaní), Emden, december 2002.
- Vedecké sympóziu a spomienkové podujatie pri príležitosti 450. výročia Augsburského náboženského mieru z 25. septembra 1555. Spoločné podujatie Zväzu pre dejiny reformácie a združenia Corpus Catholicorum (prof. Heribert Smolinsky, Freiburg), Augsburg, september 2005.
- Vedecká konferencia „Der Reformator Martin Luther 2017“ v Historickom ústave v Mníchove 2013.
- Medzinárodný kongres: „Die protestantische Reformation in weltgeschichtlicher Perspektive: Religionsreformen in den Weltzivilisationen (Protestantská reformácia z pohľadu svetových dejín: Náboženské reformy v svetových civilizáciách), október 2016 v Istituto storico italo-germanico, Trent.